

РОЛЬ СТРАХОВОГО РИНКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Глобалізація сьогодні є об'єктивно зумовленим загально цивілізаційним процесом, що дедалі більше впливатиме на долю кожної країни, тому фінансова безпека виходить на одне з перших місць в ієрархії цінностей, які мусить захищати держава. Подальше зміцнення фінансової безпеки повинно базуватися насамперед на врахуванні похідної ролі фінансів у забезпеченні функціонування економіки. Фінансова глобалізація впливає на страховий ринок через виникнення та функціонування глобального фінансового ринку, вільне та ефективне переміщення капіталів між країнами і регіонами світу, формування системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів, утворення глобальних мереж.

В умовах формування ринкових засад господарювання важливою передумовою забезпечення фінансової стабільності держави, її сталого економічного розвитку та загального добробуту є ефективне функціонування страхового ринку.

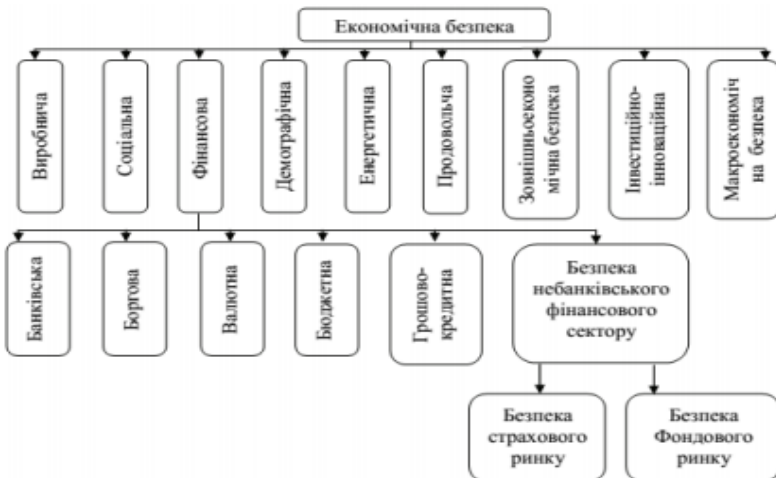

Рисунок 1 – Місце безпеки страхового ринку в економічній та фінансовій безпеці

Страховий ринок – «це особлива соціально- економічна структура, певна сфера грошових відносин, де об'єктом купівлі–продажу є страховий захист, формуються пропозиція і попит на нього. Страховий ринок можна розглядати також як форму організації грошових відносин з формування та розподілу страхового фонду для забезпечення страхового захисту суспільства, як сукупність страхових організацій (страховиків), які беруть участь у наданні відповідних послуг». (Рис. 1)

Вплив страхового ринку на фінансову безпеку держави проявляється в наступному:

- зменшення навантаження на державний бюджет щодо фінансування охорони здоров'я за рахунок договорів медичного страхування, страхування нещасних випадків;

- зменшення навантаження на Пенсійний Фонд за рахунок розвитку недержавного пенсійного страхування;

- акумуляція розрізаних грошових коштів і перетворення їх на інвестиційний капітал через договори накопичувального страхування;

- підтримка безперервного процесу відтворення суб'єктів господарювання шляхом вжиття превентивних заходів і часткової компенсації збитків у разі їх настання за рахунок договорів з ризикового страхування та страхування відповідальності;

- передання великих і катастрофічних ризиків у перестраховання;

- страхування забезпечує перерозподіл ризиків в економіці, сприяють форсуванню більш сприятливого для розвитку підприємництва та стабільного економічного середовища, зниження загального рівня ризику.

Функціонування страхового ринку має не лише позитивний вплив, а й несе в собі потенційну загрозу для фінансової безпеки держави.

Поява загроз фінансовій безпеці держави може зумовлюватися недостатнім рівнем розвитку страхового ринку та неспроможністю страхових компаній у достатньому обсязі виконувати покладені на них функції щодо диверсифікації та передання ризиків, а також щодо забезпечення фінансового посередництва при перерозподілі фінансових ресурсів і участі в інвестиційному процесі.

Неефективне функціонування страхового ринку може негативно впливати на бюджетну, інвестиційну та інші складові фінансової безпеки держави. Так, наприклад, нерозвиненість медичного, пенсійного чи інших видів особистого страхування зумовлює необхідність покриття відповідних витрат лише через систему обов'язкового державного медичного та соціального страхування. Одним із наслідків цього може бути перевантаження державних фінансів соціальними виплатами, що за умов недостатності коштів дохідної частини бюджету значно погіршує фінансову безпеку держави саме через бюджетну складову.

Інша група загроз фінансовій безпеці держави з боку страхового ринку пов'язана з реалізацією функції страхових компаній щодо передання страхових ризиків і здійснення ними значного обсягу перестрахових операцій із нерезидентами.

Таким чином, фінансова безпека страхового ринку є важливою складовою економічної безпеки держави. Ця складова націлена на фінансову стійкість усіх суб'єктів страхового ринку до внутрішніх і зовнішніх загроз. За таких умов зниження рівня значимості розвитку страхового ринку приносить суттєві витрати фінансових ресурсів та скорочення можливостей фінансової безпеки держави загалом. Саме активна страхова діяльність має виступати підґрунтям позитивних зрушень в економіці держави, як це відбувається в усіх розвинутих країнах.